

PROGRAM ARBETSGRUPP 23 UTBILDNINGSSOCIOLOGI

**SESSION 1 ONSDAG 16 MARS 13:30 – 15:00
16-0042, Engelska parken**

Tid: 13:35-13:55

Emma Laurin (emma.laurin@edu.uu.se), Cornelia Gustavsson
(Cornelia.Gustavsson.8986@student.uu.se), Joakim Olsson
(joalim.olsson@edu.uu.se) & Ida Lidegran (ida.lidegran@edu.uu.se)
Uppsala universitet

*Covid-19 and Higher Education: A qualitative study of teachers and
students experiences of digital teaching and examination*

The Covid-19 pandemic prompted sudden and far-reaching changes in higher education all over the world. In Sweden, teachers and students in universities across the country reorganized their teaching and learning practices into distance education and remote learning more or less overnight.

This study analyses teachers' and students' experiences of distance learning and examination that the Covid-19 pandemic led to in higher education. We base our analysis on 50 interviews with students, teachers and other staff at different programs at Uppsala University in Sweden.

We found that both teachers and students experienced social isolation and they actively expressed the importance of social interaction that occurs both in and outside the classroom. Teachers and students also agreed that digital solutions used during the pandemic could complement ordinary campus-based educational practices in the future.

Yet, the pandemic caused striking differences within the university. While some programs strongly resisted changes of their 'normal' educational practices, other programs were able to transition to digital education and examination with relative ease. Initially teachers in the medical programs discussed the option of pausing the program altogether due to the pandemic because it seemed impossible to shift towards distance learning as digital solutions were practically non-existent. Later on, the medical teachers put more effort into

UPPSALA
UNIVERSITET

safeguarding their traditional educational practices by arranging mandatory examinations and laboratory work for the students in the university building despite the pandemic. The teacher program, on the other hand, shifted towards distance learning and examination without much reluctance and had comparatively few problems due to previous experiences within distance learning. However, there was a continued effort to retain and maintain the practical aspects of their education such as work-study courses at schools (VFU).

Teachers in Business studies were compelled to invest a lot of time to create new digital solutions, such as pre-recorded lectures, in order to make their education more efficient and accessible. The humanities were quite well-prepared for the shift to digital learning and examinations during the pandemic. Yet, humanities teachers were strong proponents for maintaining and protecting social interactions that occur during in-class teaching as they underlined the importance of education as *Bildung*.

These different responses to the pandemic can be interpreted as being shaped by each programs' specific educational traditions concerning teaching, content and examinations as well as previous digital experience. Drawing on Bourdieu's concept of field (Bourdieu 1996), the different responses among the programs may also be understood as a result of their different positions and degrees of autonomy within the field of higher education. In order to understand the full effects of the pandemic on higher education, we propose the need to contextualize these differences within a larger structure of power relations that govern distinct educational strategies.

Tid: 13:55-14:15

Ida Lidegran (ida.lidegran@edu.uu.se) & Emma Laurin
(emma.laurin@edu.uu.se)

Uppsala universitet

Examinationer och fusk vid universitetet under pandemin

Den här studien tar utgångspunkt i det faktum att antalet disciplinären den inom högskolan ökade kraftigt under Covid-19-pandemin. Mellan åren 2019 och 2020 ökade antalet studenter som blev föremål för disciplinär åtgärd med drygt 60 procent (UKÄ 2021). Syftet med vår studie var att undersöka erfarenheter av fusk och praktiker för att stävja fusk vid examinationer hos studenter och lärare på olika utbildningar. Analysen baseras på drygt 80 intervjuer med lärare och studenter på sju olika program samt annan personal vid

UPPSALA
UNIVERSITET

Uppsala universitet. Intervjuerna genomfördes inom ramen för HERO-projektet "Covid-19 och universitetet" på uppdrag av rektor vid Uppsala universitet. Vår studie pekar på skillnader mellan program när det kommer till erfarenheter av fusk och praktiker för att stävja fusk. På vissa program gav lärarna uttryck för att studenterna behövde kontrolleras hårt i syfte att minimera fusk och att det var värt att kanalisera mycket resurser till detta arbete. Man framhöll också att det var omöjligt att säkerställa att studenterna inte fuskade när de skrev hemtentor och att man därför ansökt om dispens för att, trots pandemin, genomföra examinationerna på plats. På andra program skrev studenterna hemtentor och inställningen till fusk tycktes vara mer avslappnad eller till och med uppgiven. Lärarna arbetade med olika typer av åtgärder för att stävja fusk men framhöll att det var svårt att komma tillrätta med problemet. Lärarna gav också uttryck för att det var tids- och resurskrävande att anmäla studenter som fuskat till disciplinnämnden. Att ha många disciplinärenden på den egna utbildningen upplevdes dessutom som något som kunde dra skam över utbildningen. Vår förklaringsmodell till dessa skillnader i erfarenheter av, syn på och hantering av fusk tar fasta på den vikt som läggs vid professionsetik på skilda utbildningar, vilken typ av kunskaper som förmedlas och examineras samt vilka positioner utbildningarna har i högskolefältet.

Tid: 14:15-14:35

Emil Bertilsson (emil.bertilsson@edu.uu.se) & Yann Renisio
(yann.renisio@cnrs.fr)

Uppsala universitet/Sciences Po Paris

Anatomy of Practice. Untangling the Social Determinants of Entrance to Higher Education in Sweden

Higher education is a central step in the production of social stratification and the transfer of social advantage from one generation to the next. We know from a large body of research there is strong and persistent influence of gender and social origin on access to higher education. Most studies on inequalities in higher education focus on differences related to attainment. In this study, we propose another way to untangle the process of entrance to higher education by studying how gender and inherited resources influence each of several cumulative and essential steps: 1) acquiring the necessary requirements in upper secondary education, 2) applying once having the requirements, 3) being accepted after application, and finally 4) after being accepted, registering to your choice of HE-programme. By

UPPSALA
UNIVERSITET

using a full cohort of upper secondary graduates, we are able to recreate a "space of reachable programs" of each potential applicant, i.e. what they could have reached at the time of their application. We show that the size of this space of reachable programs is heavily influenced by gender and social origin. But also when controlling for this effect, the propensity to apply, being accepted, and registering as well as the field and level of the programs that applicants opt for are strongly related to sociodemographic variables. By comparing differences in the strength of this association, we are able to highlight where in this process of entrance to higher education, the influence of gender and inherited resources are the strongest.

SESSION 2 TORSDAG 17 MARS 9:00 – 10:30
24:103, Blåsenhus

Tid: 09:05-09:25

Per Dannefjord (per.dannefjord@lnu.se) & Magnus Persson
(magnus.x.persson@lnu.se)

Linnéuniversitetet

*(O)rörlighet, professionell formning och inläsning: Lärare på den
segregerade och diversifierade svenska skolmarknaden*

De svenska skolornas frihet att organisera sin verksamhet, i kombination med att elever och deras föräldrar själva tillåts välja skola har bidragit till framväxten av en skolmarknad i Sverige. Skolmarknadens konsekvenser utmärks av förstärkta sociala skillnader i vilka elever som befolkar vilka skolor (skolsegregation), och att skolor i allt högre grad utvecklat särskiljande pedagogiska och organisatoriska profiler (diversifiering) i syfte att locka till sig elever och den medföljande skolpengen. Föräldrars och elevers beteende på denna marknad är väl beforskat, men vi vet mindre om hur lärarna påverkats av de förhållanden som skolmarknaden framkallat.

Denna presentation bygger på intervjuer med 42 högstadielärare på två olika lokala skolmarknader där ett antal sociala och prestationsrelaterade variabler använts för att ordna skolorna hierarkiskt. Den ena, BigTown, utmärks av omfattande social segregation. I toppen finns skolor som domineras av elever med starka nedärvda och förvärvade utbildningsresurser medan motsatsen gäller för hierarkins bottenkikt. Den andra, MiddleTown, är mindre socialt segregerad men tydligt pedagogiskt diversifierad. Intervjuerna har

UPPSALA
UNIVERSITET

fokuserat på hur lärare resonerar när de byter jobb samt hur de tänker om sin egen professionella kompetens.

När lärarnas karriärer analyseras förefaller de arbetsvillkor och arbetssätt som fanns på skolan där lärarna fick sin första längre anställning forma lärarnas professionella lärarskap. Flertalet av de intervjuade lärarna har bytt jobb under sin karriär men mönstret som framträder är att de rör sig mot skolor som påminner om formningskolan. I BigTown söker de sig till skolor med ett visst elevunderlag medan det i MiddleTown snarare handlar om att söka sig till skolor med en viss pedagogisk och organisatorisk profil.

Teoretiskt förstås denna formningsprocess som en synkronisering mellan lärarens professionella orientering, eller "lärarskap", och skolans strukturella och pedagogiska villkor. Resultatet av synkroniseringsprocessen bidrar till att begränsa eller låsa in lärarna till en viss sektor av arbetsmarknaden där deras kontextspecifika kompetenser och lärarskap erkännes som funktionella och värdefulla både av dem själva och av omgivningen. En viss typ av lärare med ett visst lärarskap koncentreras därmed till en viss typ av skola. Från intervjuerna har tre olika typer av lärarskap utkristalliserats. För det första ett pragmatiskt lärarskap där arbetssätt tydligt anpassas till de krav som ställs i socialt och prestationsmässigt homogenerade elevgrupper i skolhierarkins topp och botten, för det andra ett idéburet lärarskap som formas av pedagogiska och organisatoriska idéer samt ett traditionellt lärarskap som finns på skolor som varken har en marknadsanpassad profil eller homogenerade elevgrupper.

Intervjuerna visar att skillnaderna mellan skolor är så stora att lärarförflyttningar mellan olika delar av skolmarknaden är problematiska och ovanliga. Lärares yrkesmässiga vardag uppvisar så stora variationer att den yrkesmässiga enheten kan problematiseras och lärarutbildningens förutsättningar att förbereda lärare för en så diversifierad arbetsmarknad bör diskuteras.

Tid: 09:25-09:45

Nubin Ciziri (nubin.ciziri@edu.uu.se)

Uppsala universitetet

Long time in the waiting room: Immigrant physicians in Sweden and their strategies to convert educational capital

UPPSALA
UNIVERSITET

Educational capital cannot always be converted across national borders, especially for highly skilled professions in health care, such as physicians. In this article we investigate how immigrant physicians in Sweden, with various resources from their countries of origin, develop different strategies to ‘play the game’ in the Swedish medical field and tackle the process to legitimise their degree, thereby acquiring access to the Swedish labour market. The study is inscribed in a Bourdieusian tradition and is based on a questionnaire and interviews with physicians arriving from different countries outside EU. We show how the physicians’ strategies of conversion are related to their experiences of losing time in this process and exercising their profession, as it is fragmented and difficult to overlook. In return, it raises a fear of losing control over the process and thus the ability to perform their medical craft. The time lost highlights their perception of themselves as “second-class-doctors”. It further highlights how ‘mastering time’ is an aspect to consider for analysing immigrants’ loss or accumulation of capital.

Tid: 09:45-10:05

Rebecca Ye (rebecca.ye@edu.su.se) & Yasmin Ortiga
Stockholms universitet

Skills projection and skills preparedness: workforce development and adult learning strategies in small states

In this paper, we use a comparative approach to examine governmental institutional responses, enacted in a similar crisis situation, that relate to the coordination of adult learning and higher vocational education strategies. Our research sites are Singapore and Sweden, two small, trade-dependent nations, with contrasting lifelong learning cultures and histories, but where state sponsored investment in skills development has been characteristic of their active labour market policies. We analyse governmental responses specific to workforce development and adult learning in the first 18 months of the COVID19 global pandemic. Despite the differential contexts, our analysis reveals a convergence in responses that relate to ‘skills projection’ and ‘skills preparedness’ during this crisis moment. On the one hand, the findings illustrate how adult education and training measures are mobilised for responding to skills forecasting and anticipated job vacancies over a longer time horizon. On the other hand, the analysis also reveals a prioritisation of skills preparedness, a process akin to stockpiling skills for reacting to trials, tests and challenges in the labour market. This paper seeks to contribute to

UPPSALA
UNIVERSITET

ongoing research on the impact and outcomes of the pandemic from a sociology of education and work perspective. We also endeavour to theorise more broadly about how skills are constructed and conceived in times of crises.

Keywords: adult education and training, workforce development strategies, skills regimes, comparative research, Singapore, Sweden, crisis

SESSION 3A TORSDAG 17 MARS 11:00 – 12:30
14:360, Blåsenhus

Tid: 11:05-11:25

Maria Gavrilova (mariavl.gavrilova@gmail.com), Nikita Petrov, Irina Kozlova, Olga Khristoforova, Alexandra Arkhipova, Daria Radchenko

Russian Presidential Academy of National Economy and Public Administration

Growing up in an era of pandemic

The coronavirus pandemic and related quarantine restrictions have affected all generations of Russians. Teenagers - middle and high school students - were especially vulnerable to them: due to the regime of "self-isolation" they were deprived of the ability to communicate with peers and teachers, although socialization is very important for young people. Graduates of 2020 were particularly affected as they have lost their graduation parties and the festive "last call to the lesson", which is traditional for Russian schools. Our report is based on materials collected by a group of researchers from the Laboratory of Theoretical Folklore Studies of the Russian Presidential Academy of National Economy and Public Administration during the work on the project "COVID childhood: the future of the past". Over the past year and a half, researchers in many countries of Europe, Asia, America, Australia have studied how quarantine influenced children's and adolescents' self-feeling and behavior, but in Russia there were no such studies until now. While studying the emotional state and behavior of adolescents in quarantine, most researchers conducted anonymous online polls with hard-coded answer options. Our team has collected more than 80 in-depth interviews with schoolchildren from different regions of Russia. We spoke with

UPPSALA
UNIVERSITET

teenagers from both big cities and villages, who grew up in families of different incomes, belonging to different social strata. We asked teenagers how seriously they take the current situation, what, in their opinion, are the advantages and disadvantages of distance learning, how isolation has affected friendships and relationships in their families, how their work and leisure hours have changed, what entertainment they had in quarantine. In our report, we are going to show how the pandemic, quarantine and distance learning have influenced the way Russian school children grow up. Has the coronavirus forced teenagers to become adults prematurely? Or, contrary, did it make their behavior more childish? How has digital education influenced learning tactics? By analyzing interviews with teenagers, we try to understand how they see themselves and the world around them in the future - after the pandemic.

Tid: 11:25-11:45

Emma Laurin (emma.laurin@edu.uu.se)

Uppsala University

Children with diagnoses: Swedish mothers' educational strategies

The number of children diagnosed with ADHD and autism spectrum disorder (ASD) has grown dramatically in recent years with far-reaching consequences for children, families, schools and society. Scientific and public debate on the increase consists of two opposing sides. On the one hand, the increase is explained as a question of better, more widespread medical knowledge. On the other hand, a medicalisation critique depicts the diagnoses as a question of control and oppression from the medical professions, the pharmaceutical industry and from an increased competition in school and society.

This study departs from another perspective with the main aim being to analyse the social uses of diagnoses in schools in Stockholm. Building on Pierre Bourdieu's sociology and Ian Hacking's theory of interactive kinds, the question of how different actors, in particular mothers of children with diagnoses, evoke understanding, provide care, categorise children, acquire resources and in other ways use the diagnoses is analysed. Interviews with mothers and principals constitute the main empirical data. In addition, statistical and document analyses were carried out.

The institutional and educational arrangements for pupils with diagnoses and special needs in Stockholm were debated topics and changed rapidly. The schools had a hard time catering for pupils with

UPPSALA
UNIVERSITET

special educational needs and they perceived that such pupils could threaten their positions in the fierce competition on the school market as they often required extra resources and support. The educational landscape that the mothers in the study encountered, as they fought to ameliorate their children's difficult school situation, was therefore uncertain and difficult to navigate, leaving the mothers with a heavy burden of individual responsibility. The mothers felt that they had to find alternative schools, special support and not least create understanding for their children in school. The children's diagnoses constituted a valuable tool in this struggle, but also required the mothers to be active, forward planning, and to master and act on knowledge concerning the diagnoses. The mothers' social, cultural and economic capital and their practices concerning time and emotions shaped their educational strategies for their children and their social uses of the diagnoses.

Tid: 11:45-12:05

Ida Lidegran (ida.lidegran@edu.uu.se), Elisabeth Hultqvist, Emil Bertilsson & Helena Braga Kestener
Uppsala University

Sociala dimensioner av utbildning under Covid-19-pandemin

Åren 2020 och 2021 kommer för lång tid bli ihågkomna på grund av Covid-19-pandemin. I denna studie undersöks hur 25 familjer runt om i Sverige hanterade barnens skolgång under de restriktioner som Covid-19-pandemin föranledde. En stor vattendelare gällde huruvida barnen var tillräckligt unga för att gå i skolan eller inte. Att ha barn i gymnasieskoleåldern innebar en helt annan påfrestning för vardags-, arbets- och familjeliv än vad yngre barn som kunde vara i skolan så länge de var friska medförde. Distansstudierna innebar också att den etablerade arbetsdelningen mellan föräldrarna kunde ruckas, mycket beroende på vem som var hemma och vem som var på jobbet.

När det gäller gymnasieeleverna själva kan vi utifrån en större enkätstudie sluta oss till att redan efter två månader av distansundervisning var merparten av eleverna mycket trötta på situationen. De hade då ingen aning om att distansundervisningen skulle fortsätta nästan ett år till. Det är även tydligt att gymnasieeleverna hanterade situationen på olika sätt och hade olika möjligheter att uthärda. De elever som var mest vana vid att studera hemma, det vill säga de som läste på högskoleförberedande program och som kom från hem med omfattande resurser, ställde generellt höga krav på sina studier och undervisningen och många i denna

UPPSALA
UNIVERSITET

gruppen ansåg att uppgifterna var svåra att avgränsa och hade inte heller förtroende för att lärarna skulle klara av att sätta rättvisa betyg. De upplevde problem med att skoldagen bredde ut sig över fritiden. Elever som invandrat eller själva var födda i Sverige men hade föräldrar som invandrat upplevde andra problem som ofta hängde samman med att de hade mindre resurser i hemmet, var mer trångbodda och hade problem med uppkoppling och teknisk utrustning. Dessa kände en stor uppgivenhet inför situationen som de menade kunde få stora konsekvenser för deras framtid. Båda dessa grupper stod i kontrast till elever som bodde i glesbygd och gick på yrkesprogram. Här tog man lite mer lätt på situationen och saknade framför allt de sociala dimensionerna av utbildning. Utmärkande för denna grupp var också att skolan inte lyckades tränga in i hemmet, fritiden bredde ut sig över skoltiden.

Tid: 12:05-12:25

Gökhan Kaya (gokhan.kaya@soc.uu.se)

Uppsala University

School Context, Social Support and High-Level Truancy in Sweden

Truancy is often considered as a warning sign of leaving school before completion. Few studies problematize the concept of truancy. Although some studies acknowledge the limitations of a binary definition of truancy as absence versus presence in the school, no quantitative study examines the degree of truancy and its underlying social process. Yet, viewing truancy solely as a binary outcome (presence or absence) sweeps away differences among the students who skip class for different reasons.

Focusing on the degree of truancy is particularly important in Sweden where study allowances may be withdrawn from students who have four hours of unexcused absence from school in a month. National statistics from the Swedish Board of Student Finance (CSN) show that the number of students who lost their school allowance due to high-level truancy has increased in the last three years, reaching 7.8% (around 25,000 students) of the total number of students with an allowance (CSN, 2006). Therefore, economic sanctions are not effective in reducing truancy, and mechanisms that account for the role of social relationships and school context are particularly important. This motivates me to ask the following research questions:

UPPSALA
UNIVERSITET

To what extent does school context and social support play a role in turning occasional absence from school to a more systematic problem, i.e. regular and high-level truancy?

The study is based on the Public Health Survey of School-children, 2016, as the primary data source. The study includes 88 schools for second-year students in upper-secondary education (n=7949) and has a high response rate of 78%. I intend to use multilevel models to separate individual social relations and institutional factors, such as the ethnic and socioeconomic composition of the school.

SESSION 3B TORSDAG 17 MARS 11:00 – 12:30
24:103, Blåsenhus

Tid: 11:05-11:25

Tommie Petersson (tommie.petersson@edu.uu.se)

Uppsala University

*Analys av slutbetyg från grundskolan för grupper av individer i
storstäder, städer och mindre orter, från 1988 till 2020*

Det finns strukturella ekonomiska och kulturella skillnader mellan storstäder och landsbygd, mellan urbana centrum och den rurala periferin (Keuschnigg m.fl., 2019). Dessa strukturer är en produkt av en lång historisk process som är oskiljaktig från samhällsutvecklingen i stort: "Motsättningen mellan stad och landsbygd börjar samtidigt som övergången från barbari till civilisation (...)" (Marx & Engels, 1846). Motsättningen som Marx talar om tar sig uttryck i exempelvis utbildningsmässiga skillnader mellan stad och landsbygd (Yang-Hansen & Gustafsson, 2016). I denna presentation kommer statistiska analyser av dessa skillnader att presenteras och diskuteras.

Mer specifikt kommer fördelningen av skolkapital mellan grupper av individer i storstäder, städer och mindre orter att stå i fokus.

Skolkapitalet kan definieras som skolrelaterade tillgångar vilken en individ använder för att i konkurrens eller kamp med andra tillskansa sig ytterligare tillgångar, antingen inom utbildningsväsendet, t.ex. i selektion till högre utbildning, eller utanför utbildningsväsendet, exempelvis i konkurrens om arbeten (Broady m.fl., 2000).

Skolkapitalets främsta indikator är betygsresultat (Broady m.fl., 2000). Genom att undersöka slutbetygsresultat från årskurs 9 i grundskolan över tid går det att säga något om skolkapitalets fördelning mellan grupper av individer i urbana respektive rurala

UPPSALA
UNIVERSITET

områden. Detta eftersom att slutbetyget i grundskolan ligger till grund för selektion till gymnasieskolan, vars slutbetyg i sin tur används för selektion till högskolan.

Då svensk skola har gått igenom stora förändringar under de senaste 30 åren, såsom 1989 års kommunaliseringsreform, 1992 års friskolereform och flertalet läroplans- och betygssystemsskiften (Lgr80, Lpo94, Lgr11), är det av vikt att beakta längre tidsrymder i en undersökning av nutida betygsresultat. Det blir dock problematiskt att jämföra slutbetygs-genomsnitt över tid p.g.a. de nämnda betygssystemsskiften som ägt rum. Därför används ett percentilekvivalerat slutbetygs-genomsnitt i analyserna vilket rangordnar varje given individs slutbetyg i varje årskohort i relation till varandra på en skala från 0 till 100 (Svensson & Nielsen, 2008). Detta gör det möjligt att jämföra betygsresultat över tid, och i denna presentation kommer perioden 1988 till 2020 att behandlas för att fånga de senaste 30 årens utveckling.

Referenser:

- Broady, D., Palme, M., Andersson, M., Börjesson, Mikael, Gustafsson, J., & Hultqvist, E. (2000). Skolan under 1990-talet: Sociala förutsättningar och utbildningsstrategier. Uppsala universitet.
- Keuschnigg, M., Mutgan, S., & Hedström, P. (2019). Urban scaling and the regional divide. *Science Advances*, 5(1). <https://advances.sciencemag.org/content/5/1/eaav0042>
- Marx, K., & Engels, F. (1846). *Den Tyska Ideologin* (S.-E. Liedman, Övers.). <https://www.marxists.org/svenska/marx/1846/03-d036.htm>
- Svensson, A., & Nielsen, B. (2008). Percentilekvivalerade betyg—En beskrivning av hur grundskole- och gymnasiebetyg har transformerats till percentilvärden. Göteborgs universitet. https://www4.gu.se/compeat/FUR/GOLD/TR/TR2008_1.pdf
- Yang-Hansen, K., & Gustafsson, J.-E. (2016). Causes of educational segregation in Sweden – school choice or residential segregation. *Educational Research and Evaluation*, 22(1–2). <https://doi.org/10.1080/13803611.2016.1178589>

Tid: 11:25-11:45

Håkan Forsberg (hakan.forsberg@edu.uu.se)

Uppsala University

Preschool inequalities – analyses of recruitment and segregation patterns in Swedish preschools

Swedish preschool provision has grown exponentially since the 1970s to include 95 percent of all 4-5-year olds today. Following political

UPPSALA
UNIVERSITET

struggles, a publicly funded voucher system for preschools was introduced in 2009 (Westberg & Larsson 2020). This has facilitated the development of local preschool markets, where families are able to ‘choose’ between settings. In this paper we investigate families’ educational strategies regarding preschool enrolment. Drawing on Bourdieu’s concepts of field, capital and strategy, we analyse how the composition and distribution of capital among parents relates to the character of the preschool within which they enrol. The analysis is based on individual register data from Statistics Sweden on all families in Sweden for the year 2016. This comprises of information on approximately 500 000 children. We use specific multiple correspondence analysis (specific MCA) to analyse the differences between these children (using their parents’ education, income, occupation, and national origin), the preschools’ socio-economical and pedagogical characteristics (such as social recruitment, and teacher composition regarding their social background), and the composition of providers in the preschool market. The analysis of the Swedish social space of preschools indicates an overarching structure of enrolment that not just segregates children with different living conditions, but also creates an inequality when it comes to the kind of early childhood education and care they receive.

Tid: 11:45-12:05

Pablo Antonio Lillo Cea (pablo.lillo_cea@edu.uu.se)

Uppsala University

The World-Class Ordination: On the Formation of a Global Field of Universities

The category of “World-Class University” suggests the existence of a supra-national space where a select group of universities occupy a position in the struggles over the acquisition of the assets indicative of this class. Global university rankings play a chief role in consecrating this positioning and classification by enacting a yearly evaluation based on a number of indicators allegedly capable of measuring the degree of excellence displayed by the evaluated institutions. An analysis of the ordination produced by the Academic Ranking of World Universities reveals a quantitative and qualitative dominance of Anglo-Saxon countries over the rest of the world. Using a field theory perspective I investigate this phenomenon in order to provide possible explanations for what I propose to be the reproduction of a pre-existing geo-political order in the specific logic of university systems. Based on publicly available data, the social history of the origin of this ranking, its tight connection to the institutionalisation of the World-

UPPSALA
UNIVERSITET

Class University category, and the indicators it uses are examined, lifting up this case study as evidence that global fields form via the universalisation of local fields.

Tid: 12:05-12:25

Goran Basic (goran.basic@lnu.se), Emma Medegård & Karolina
Henrixon

Linnaeus University

*Teachers' verbal accounts regarding their schools' organizational
and practical work with newly arrived students: a constructivist-
inspired analysis*

This study presents new knowledge arising from teachers' verbal accounts of successes and obstacles in the organizational and practical work of upper-secondary schools with newly arrived students. The ethnographic material is based on 33 teacher interviews and 11 fair copies of field notes from observations in upper-secondary school contexts. Analysis of the empirical data was conducted within the framing of social constructivist theories and previous research. The verbal accounts regarding successes in the organizational and practical work of upper-secondary schools with newly arrived students are made visible in the analysis of the verbal interactive dynamic, when the study's actors talk about three aspects. The first is the importance of creating a good relationship between teachers and newly arrived students. Second is the importance of seeing each newly arrived student as unique and relating to the student based on educational background and previous experiences of schooling in the home country, rather than basing the approach on the practical work with the student category "new arrivals" as if it were a homogeneous group. Third is the objective of creating a decent and personalized plan for the newly arrived student that is feasible within the time frame of the student's upper-secondary school attendance, emphasizing the importance of speed in working with students when it comes to expected results. The analysis reveals several dimensions contributing to the construction and reconstruction of successes and obstacles in the teachers' accounts. Teachers are constructed as actors with a power advantage relative to the "newly arrived student." They set the agenda for student behavior, with an inclusive approach that is crucial to achieving success and counteracting obstacles. The approach imposes demands on how upper-secondary schools organize their work with newly arrived students and plays a role in determining supports and room for maneuvering that teachers have.

UPPSALA
UNIVERSITET

SESSION 4 TORSDAG 17 MARS 15:00 – 16:30
16-0042, Engelska parken

Tid: 15:05-15:25

Agnete Vabø (agnvab@oslomet.no)
Oslo Metropolitan University OsloMet

*The changing role and power of administrators in higher education.
The case of Norway and Sweden*

An increase in the number of students and faculty members, new management regimes and amended policies for the organization and funding of research and higher education can help to explain the considerable increase in administrative positions in higher education institutions in recent years. Perhaps the most important structural development is the changing profile of administrative staff as well as shifts in their social characteristics and level of higher education; new and expanding roles and support functions are appearing in the system. Secretaries and office assistants are increasingly being replaced by consultants and advisors with higher levels of education. Increased complexity in the field also results in new administrative support functions and, to some extent, new units being created at the interface between administrative and academic activities (Witchurch 2008). Based on register data from Norway and Sweden, this paper compares the development in administrative staff in the Swedish and Norwegian sectors for higher education in the first two decades of the 2000s. A main trend is that administrative staff have become more professional and have been characterized by a higher level of education and an increasing number with doctoral degrees. A review of the group's job categories indicates functions as a result of more institutional autonomy, professionalised management and external and internal control functions in higher education. The development is also characterized by a centralization of resources, with increasing administrative functions at central level and a decreasing level at department level. This development we argue, expresses transformations of management and leadership in higher education - that has changed the balance of power between the collegial, managerial and bureaucratic principle of steering (Agevall & Olofsson 2020).

UPPSALA
UNIVERSITET

Agevall, O. & G. Olofsson (2020) ”Administratörerna. Administration, kontroll och styrning vid svenska universitet och högskolor”, i Arkiv. Tidskrift för samhällsanalys, nr 12, s. 7–59.

Whitchurch, C. (2008), Shifting Identities and Blurring Boundaries: the Emergence of Third Space Professionals in UK Higher Education. *Higher Education Quarterly*, 62: 377-396.

Tid: 15:25-15:45

Johan Boberg (johan.boberg@edu.uu.se)

Uppsala universitet

De svenska lärosätenas avkollegialisering

I Sverige är universitet och högskolor med statlig huvudman formellt sett förvaltningsmyndigheter, men är som sådana undantagna från myndighetsförordningens föreskrifter om myndighetsledningens utformning. Traditionellt sett har högskolorna således härbärgerat två motstående styrningsprinciper: linjestyrningens och det kollegiala styrets. Lärosätena har en särställning bland förvaltningsmyndigheterna, genom att deras kärnverksamhet – innehållet i forskning och undervisning – inte bör styras av politiker, tjänstemän eller högskoleledningar, utan normen är istället att beslut om detta fattas kollegialt. Den akademiska friheten är av så central vikt att den finns fastlagd som norm i såväl internationella rekommendationer och överenskommelser som i den svenska grundlagen. I sådana regleringar läggs ansvaret för forskningens kvalitet, relevans och spridning hos forskarna själva. Denna ordning är dock svår att förena med linjeorganisationens styrprincip, eftersom forskarsamhället inte ska arbeta på direkt uppdrag av den politiska makten.

Den generella tendensen sedan 1980-talet har dock varit att öka förvaltningsmyndigheternas styrbarhet genom olika typer av NPM-reformer. Detta gäller i allra högsta grad även inom högskolesektorn, vilket påverkat balansen mellan de två styrningsprinciperna. Även enskilda reformer har haft direkt påverkan på villkoren för styrningsdualismen, särskilt den så kallade autonomireformen från 2010. Reformen gav universitet och högskolor större frihet att besluta om den interna organisationen, genom en avreglering av fakultetsnämnderna vilka utgjorde det kollegiala styrets organisatoriska uttryck. För att lärosätena ska kunna betraktas som något annat än vanliga myndigheter krävs dock en balans mellan de

UPPSALA
UNIVERSITET

två styrningsprinciperna – en ensidig betoning av linjestyrningen underminerar lärosätenas särart och hotar de akademiska kärnvärdena.

Frågan är således hur det kollegiala styret har stått sig under det senaste decenniet. Denna studie beskriver hur balansen mellan linjestyrning och kollegial styrning förändrats mellan 2010 och 2020 vid de 31 lärosäten i Sverige som har statlig huvudman. Vi studerar hur kollegiala organ och vetenskapliga ledare utses före respektive efter autonomireformen, samt vem som beslutar i enskilda frågor. De beslutsbefogenheter som undersöks rör utbildning och anställning, och vikt läggs vid sådant som är av betydelse för kärnverksamhetens kvalitet.

Fyra typer av förändringar identifieras inom högskolelandskapet: (i) linjechefer har fått ökat inflytande vid utseende av kollegiala ledare, (ii) linjechefer har även fått utökad makt i frågor rörande utbildning och anställning, (iii) det kollegiala beslutsfattandet har blivit mer centraliserat, och (iv) den kollegiala beslutsmakten har utvidgats till att omfatta fler kategorier av anställda. På senare tid kan man emellertid även skönja vissa tendenser som går i motsatt riktning, mot vad man skulle kunna kalla en ”rekollegialisering”.

Tid: 15:45-16:05

Moa Lindqvist (moa.lindqvist@edu.uu.se)

Uppsala universitet

Svensk högre utbildning i början på 1990-talet – Frihet för vem och till vilket syfte?

I regeringsförklaringen från 1991 går det att läsa att en av regeringens främsta huvuduppgifter är att stärka Sverige som kunskapsnation. Vid den högre utbildningen och forskningen lades därför mycket fokus och i januari 1992 lade den moderata utbildningsministern Per Unckel fram departementspromemorian Fria universitet och högskolor samtidigt som betänkandet av högskoleutredningen Frihet ansvar kompetens – grundutbildningens villkor i högskolan (SOU 1991:1) presenterades. Utredningens uppdrag var att se över den pedagogiska verksamheten inom högskolan. Bara utredningens och departementspromemorian titlar ger förstås vid handen att begreppet frihet kommer att spela en stor roll i planerna för att reformera det svenska högskolesystemet. Vad inbegrips då i denna frihet och hur tas frihetsförslagen emot?

UPPSALA
UNIVERSITET

Denna presentation ämnar blottlägga och analysera hur de klassiska idealen om den högre utbildningens frihet och autonomi användes i den utbildningspolitiska debatten i Sverige under början av 1990-talet. Fokus i undersökningen är riktat på vilka typer av meningsskiljaktigheter som präglade förhållandet mellan (och inom) lärosäten och externa aktörer angående den högre utbildningens autonomi och frihet. Vad var det för typ av frihet som förespråkades eller ansågs måste inskränkas? Diskussionerna om var och hur autonomi och frihet bör stärkas eller minskas har varierat över tid. Så vad den akademiska autonomi och friheten egentligen innebär och vad den syftar till att uppnå måste undersökas i varje enskilt fall. Det kan också vara så att en viss typ av frihet för de undervisande lärarna kan innebära att en annan typ av frihet för de studerande inskränks, eller att en förstärkt institutionell autonomi för lärosätet gentemot staten kan innebära mindre frihet för de undervisande lärarna och så vidare.

En av mina analytiska utgångspunkter tar avstamp i Pierre Bourdieus definition av fält, där fältet definieras av två relaterade strukturer: ett rum av ställningstaganden och ett rum av positioner. På så vis kan ett slags hierarki mellan olika ideal synliggöras och vidare ytterligare ett slags hierarki över de aktörer och positioner som förespråkar de olika idealen. Ur ett argumentationsanalytiskt perspektiv hämtat från Ruth Amossy utgår analysen från att en aktörs position är en förutsättning för vilken typ av ställningstaganden som överhuvudtaget kan komma ifråga, samtidigt som argumentationen också befäster aktörens position – aktör och argumentation står alltså i ett slags dialektiskt förhållande till varandra. Genom att undersöka detta både utifrån ett relationellt sociologiskt perspektiv och ett mer textnära argumentationsanalytiskt perspektiv avser studien att blottlägga hur dessa klassiska ideal använts och kommit att resultera i den syn vi har i dag på den högre utbildningens autonomi och frihet.

Tid: 16:05-16:25

Mikael Börjesson (mikael.borjesson@edu.uu.se)

Uppsala universitet

Svenska lärosäten och rummet av forskningsfinansiering

En av de mest grundläggande förutsättningarna för svenska lärosäten är de medel de får för att bedriva forskning och utbildning. För statsmakterna är finansieringen ett av de mest centrala instrumenten att styra verksamheten. Förmedlingen av forskningsmedel till lärosäten är även många forskningsfinansiärernas *raison d'être*.

UPPSALA
UNIVERSITET

Dessutom är finansieringen en avgörande förutsättning för upprätthållandet av akademisk frihet och ett direkt villkor för många forskare och lärare att kunna få möjlighet att bedriva forskning i tjänsten. I en artikel för ett specialnummer av Statsvetenskaplig tidskrift om svenska högre lärosäten fokuseras rummet av forskningsfinansiering. I ett första steg konstateras att det finns mycket stora skillnader i lärosätenas förutsättningar och resurser, så stora att tanken på lärosäten som en enhetlig kategori verkar direkt missvisande. När relationerna mellan lärosätena och forskningsfinansierarna analyseras med korrespondensanalys framträder en komplex konfiguration med fyra tydliga dimensioner, där lärosätenas positioner i första hand kan förstås i relation till deras uppsättning av fakulteter eller motsvarande. Detta gör att det går att ifrågasätta idén om att alla lärosäten fungerar som tydligt sammanhållna enheter – de större universiteten liknar mer löst sammanfogade konfederasjoner.

SESSION 5A FREDAG 18 MARS 9:00 – 10:30
14:360, Blåsenhus

Tid: 09:05-09:25

Elise Farstad Djupedal (elise.djupedal@ntnu.no)

NTNU (Uppsala universitet våren 2022)

Samtidsdiagnoser innflytelse på skolepolitikk og samfunn

På 60-tallet begynte forskere som Peter Drucker og Daniel Bell å omtale det vestlige samfunn som et post-industrielt kunnskapssamfunn. Industrien var i krise og det såkalt post-industrielle sto på trappene. I sosiologien kalles slike beskriver ofte samtidsdiagnoser eller «diagnosis of the times». I nyere tid har forskere som Ulrich Beck og Manuel Castells gjort seg bemerket ved å formulere nye samtidsdiagnoser som risikosamfunnet og informasjonssamfunnet.

I utdanningssosiologien – i hvert fall i Norge – blir slike diagnoser ofte forstått som deskriptive beskrivelser av samfunn og samfunnsendring. Av den grunn er det først og fremst diagnosens gyldighet og relevans som blir gjenstand for analyse (se f.eks Frisvold & Leiulfstrud 2003; Gilje m.fl. 2011). I denne presentasjon går jeg bort i fra en slik tilnærming når jeg retter oppmerksomhet mot hvordan samtidsdiagnoser brukes politisk og får samfunnsmessig innflytelse. Her bygger jeg på idéhistoriker Jenny Anderssons (2018) arbeider

UPPSALA
UNIVERSITET

som argumenterer for at samtidsdiagnoser heller må forstås som framskrivninger, «foresights», som politikere bruker for å styre framtiden. I et slikt perspektiv blir framskrivninger både framtids- og samtidsstyring siden framskrivingene brukes som mål og premiss for politikk i dag.

Presentasjonen er en del av mitt pågående phd-prosjekt om historiske endringer i kunnskapsinnholdet i læreplanen i den norske grunnskolen. I presentasjonen vil bruke empiriske eksempler fra phd-prosjektet for å utforske hvordan beskrivelser av samtiden – og framtiden – har blitt brukt og brukes som utgangspunkt for å endre kunnskapsinnholdet i norske læreplanen. Samtidig er presentasjonens bidrag først og fremst å reise en teoretisk diskusjon om utdannings sosiologiens forståelse av samtidsdiagnoser og framskrivninger/samtidsdiagnosers innflytelse på (skole-) politikk og samfunn.

Referanser

Andersson, J. (2018). *The Future of the World: Futurology, Futurists, and the Struggle for the Post Cold War Imagination*. Oxford: University Press

Frisvold, B. & H. Leiulfsrud (2003). Samtidsdiagnoser i sosiologien – forestillinger om 'det nye arbeidslivet'. *Sosiologisk tidsskrift*, 2(11) 154-180

Gilje, N., S. Lillejord & E. L. Dale (2011). *Gjennomføring av utdanningsreformer i kunnskapssamfunnet*. Oslo. Cappelen Damm

Tid: 09:25-09:45

Donald Broady (donald.broadly@soc.uu.se), Mikael Börjesson (mikael.borjesson@edu.uu.se), Laura Giorio (laura.giorio@idehist.uu.se) & Felix Bengtsson (felix.bengtsson@idehist.uu.se)

Uppsala universitet

Utbildnings sociologi som forsknings specialitet och som universitetsämne

I Sverige har utbildnings sociologi som institutionaliserad universitetsdisciplin existerat i snart femton år. Utbildnings sociologi som forsknings- och utbildningsämne inrättades 2007 vid Uppsala universitet, med allt vad därtill hör såsom särskilda föreläsare för

UPPSALA
UNIVERSITET

ämnet och rätt att examinera på alla nivåer, från grundutbildning till doktorsutbildning. Uppsala universitet är ännu ensamt om detta bland svenska och nordiska universitet. Däremot har förstås utbildningssociologisk forskning och undervisning bedrivits mycket längre tillbaka i tiden, och vid många universitet och högskolor och även i myndigheters regi. Det finns skäl att reflektera över förhållandet mellan ett institutionaliserat ämne och forskningspraktikerna, liksom över relationerna mellan ett vetenskapligt subfält som det utbildningssociologiska å ena sidan och det vidare samhällsvetenskapliga fältet och discipliner som sociologi, historia eller statsvetenskap å den andra. Under sessionen ska de två hittillsvarande innehavarna av lärostolen i utbildningssociologi i Uppsala anlägga ett sociologiskt perspektiv på utbildningssociologins förutsättningar och utveckling.

Tid: 09:45-10:05

André Bryntesson (andre.bryntesson@edu.uu.se)

Uppsala universitet

Forskning om rekrytering till högre utbildning i de nordiska länderna, 2010–2021. En kunskapsöversikt

I rapporten gör vi ett försök att sammanfatta, klassificera och analysera forskning om breddad rekrytering och snedrekrytering till den högre utbildningen i Norden som publicerats 2010 eller senare. Litteraturen samlades in med utgångspunkt i ett antal centrala forskningsmiljöer i Norden, med viss tonvikt på Sverige. Även om det inte är en heltäckande bild har ambitionen varit att få med de mest utmärkande dragen.

Vi menar att tre huvudsakliga traditioner utkristalliserar sig; den traditionella kvantitativa forskningen med utgångspunkt i nationalekonomi respektive sociologi, den (utbildnings-)sociologiska Bourdieu-traditionen samt den utbildningsvetenskapliga identitetsforskningen. Utöver dessa traditioner förekommer även forskning som i någon mån överskrider eller faller utanför dessa gränser, forskning som ofta karaktäriseras av sitt studieobjekt i form av specifika underrepresenterade och/eller diskriminerade grupper i den högre utbildningen.

Vilken eller vilka indikatorer på social bakgrund som används (inkomst, utbildning, klass, status eller yrke), vilka personers egenskaper som beaktas (exempelvis faderns, moderns, båda föräldrarnas eller även mor- och farföräldrars) samt hur utbildning mäts (antal år i utbildning, utbildningsnivå eller utbildningstyp i form

UPPSALA
UNIVERSITET

av lärosätetyp, studieområde eller enskild utbildning) är centrala frågor inom den traditionella kvantitativa forskningen. De statistiska metoderna är anpassade för att analysera korrelationen mellan utvalda variabler, under konstanthållande av andra. På så sätt söker man efter vilka bakomliggande variabler som förklarar utfallet enligt en orsak-verkan-logik. Delar av litteraturen, inte minst den nationalekonomiska, arbetar ofta med intervallskalevariabler såsom antal år i utbildning, medan mer komplexa mått är vanligare förekommande inom den kvantitativa sociologin.

Den (utbildnings-)sociologiska Bourdieu-traditionen, där social reproduktion via utbildningssystemet är ett centralt forskningsobjekt, använder ofta ännu mer finfördelade mått på social bakgrund och utbildning i statistiska verktyg för analys av kategoriska variabler som inte nödvändigtvis kan rangordnas, än mindre kvantifieras. De kvantitativa studierna kombineras ofta med kvalitativa studier inom samma teoretiska ramverk. Snarare än att resonera i termer av orsak-verkan och kausala samband är förklaringarna i denna tradition av det relationella slaget. Livsstil och utbildningsval förklaras inte utifrån variabeln föräldrarnas yrke utan förstås som ett uttryck för en persons sociala position (och den uppväxt- och livsmiljö som karaktäriserar denna) i relation till andras positioner – en tillhörighet med personer i närliggande sociala positioner kombinerat med ett avståndstagande från mer avlägsna sociala grupper. Både viljan och förmågan är större att navigera närliggande miljöer än miljöer på större socialt avstånd.

Slutligen finns den kvalitativt orienterade identitetsforskningen inom det utbildningsvetenskapliga fältet. Här undersöks ungas identitetsformering och deras utbildningsval som en del av detta. Betoningen ligger på utbildningsval som process över tid, de ungas självförståelse och hur de prövar ut olika idéer i samspel med sin omgivning. De ungas sociala omgivning kan därför göra det enklare eller svårare att forma och upprätthålla en identitet som högskolestudent, vilket kan hänga samman med både utbildningsval och eventuella avhopp. Studierna bidrar tack vare sina metodval ofta till att nyansera bilden av grupper som i mer statistiska studier förefaller eller antas vara mer homogena.

En huvudpång i rapporten är att belysa hur valet av olika teorier, metoder och kategoriseringar har påtagliga effekter på resultaten och slutsatserna, exempelvis gällande graden av ojämlikhet.

UPPSALA
UNIVERSITET

SESSION 5B FREDAG 18 MARS 9:00 – 10:30
24:103, Blåsenhus

Tid: 09:05-09:25

Mikael Palme (mikael.palme@edu.uu.se), Maria Törnqvist
(maria.tornqvist@soc.uu.se) & Emil Bertilsson
(emil.bertilsson@edu.uu.se)

Uppsala universitet

*Fostering originality: Social reproduction, market adjustment and
institutional autonomy in the Swedish Waldorf School*

The Swedish Waldorf School is investigated as a case of an alternative school form that is being recognized by affluent social groups. The hypothesis is that this occurs when societal change generates a reevaluation of education according to which embodied merits such as creativity and originality complement traditional and formal educational merits. In a marketized school field, the distinct Waldorf program and its detachment from traditional schools, become, not a marker of social deviation, but a competitive edge. To summarize, the project explores the Waldorf school as a prism for understanding (a) the shifting evaluation of education among families, both with considerable, and less considerable, educational, cultural and economic assets, (b) the Waldorf school as a case of both resistance and adjustment to marketization, and (c) the fostering aspects of an institutionalized ethos and everyday practice, grounded in various degrees of embeddedness of Rudolf Steiner's anthroposophical ideas.

Tid: 09:25-09:45

Øyunn Høydal (oyhoy@oslomet.no)

OsloMet

The framing of the digitalization of education

The ongoing digitalization of education is part of a general push for digitalization in Western societies, a reform process presented as an apolitical, value-free and technical improvement project in public debate as well as academic research (Schou and Hjelholt, 2018; Biesta, 2016, 2019). As an alternative to this dominant perspective, digitalization could be viewed as a political project restructuring the public sector and institutions in accordance with certain neoliberal values and ideals dominating international policy (Høydal & Haldar, 2021; Schou and Hjelholt, 2018). While scholars representing the post-digital perspective, acknowledge the value-dimension involved,

UPPSALA
UNIVERSITET

they will maybe be more concerned about the challenges in a society where the borders between human life and technology are already blurred.

According to Hulst and Yanow (2016) the preferred perspective or framing of political issues like educational digitalization will influence further thinking about the issue and the opinions concerning how this issue should be treated. This is why framing is such a central aspect of policymaking, and why I believe more attention should be paid to the role of framing within educational policy. So far, this perspective has not been very prominent within research on education policy.

By using the ongoing political process to digitalize the Norwegian 1-13 school as a case, I will study the role of framing by investigating how it affects the use of evidence for policymaking. According to Parkhurst (2017) the failure to engage with the political nature of evidence for policymaking, is a major problem in the growing body of literature on the evidence policy nexus. This article is addressing this gap as well as it applies the framing perspective on education policy. My aims are to a) give evidence of the close relation between framing and evidence used for policymaking b) argue for a broader perspective on the use of evidence in educational policy.

The paper is based on interviews with ten civil servants all of whom play key roles in the process of digitalization of the education system. The study is theoretically informed by Hulst and Yanow's (2016) conceptualisation of framing, based on Rein and Schön's work on frame analyses.

Tid: 09:45-10:05

Ylva Bergström (ylva.bergstrom@edu.uu.se) & Emil Bertilsson
(emil.bertilsson@edu.uu.se)

Uppsala universitet

Anticipating the future: Upper secondary students' attitudes to union and unionisation

The level of membership in trade unions among Swedish workers increased steadily from the 1910's until the mid-1980's. Roughly speaking, from the post-war period, the majority share of employees on the Swedish labor market were members of a trade union and the major Swedish companies generally had a trade union club, representing the employees. In recent years, the degree of organisation has fallen throughout western societies, in Sweden the decrease in unionisation is higher since it drops from high degrees of membership.

UPPSALA
UNIVERSITET

The universal picture is that it is among the young people the loss is most urgent.

Against the decreasing unionisation and changing structures of membership – whereas the readiness to organise is larger among white-collar than blue-collar employees and less young employees tend to organise – and the fact that membership numbers is a force of power on the labor market, it is a central question how young people conceive the union movement and conceptualise the meaning or significance of trade unions, for the individual as well as society. In most (West) European countries, trade unions have played a key role in shaping labor markets, macroeconomic development and the formation of the welfare systems.

Young people's views on trade unions and working life are of crucial importance to the Swedish labor market in general and trade unions in particular. If it is to be possible to strengthen the influence of employees in working life, it is of the utmost importance that this development is broken and that more young people choose to join the union.

The main data material consists of 1,002 telephone interviews with high school students, which were conducted during the period 6 February - 9 April 2019 by Exquiro market research on behalf of the Arena Group, supplemented with two surveys (2010 and 2014 of 700 individuals each survey year). The interviews focused on upper secondary students' knowledge of concepts related to trade unions, of work life, and of the social partners on the labor market, upper secondary students' attitudes to future unionisation, positions takings to the status of trade unions for employees, the labor market and social development, how students anticipate working conditions in other countries. And their experience of the educational system contributed to educate and inform on trade unions and conditions for working life.

The results reveal differences in the way in which students conceptualise the values of being organised in trade unions, the part of trade unions in shaping the Swedish society. Upper secondary students also conceive the function of trade unions for employees as well as the labor market in different ways. In general, varieties in conceptualisation of and attitudes toward trade unions divide upper secondary students along several dimensions; students in university preparatory programs differ from students in vocational programs, students in large cities with suburban municipalities differ from

UPPSALA
UNIVERSITET

students in rural municipalities, as well as female and male in upper secondary vocational programs.

Tid: 10:05-10:25

Anki Bengtsson (anki.bengtsson@edu.su.se) & Erik Larsson
Stockholm University

Capitalizing on non-economic values: “idea-driven” independent upper secondary schools’ strategies in the Swedish school market

The debate that preceded the free-school reform in Sweden in 1991 primarily concerned the idea that pedagogical pluralism and increased competition would foster efficiency and innovation. That is to say, an increasing number of independent schools would provide more options for parental choice as well as initiate a competitive remodelling of public education. Pedagogical pluralism including non-economic values has been less prevalent in the school debate in the last two decades, mainly due to questions about the effects of marketisation being more prominent. The development of a market-oriented educational system has implications for the ideas, values, and cultures that operate within schools, especially since the number of schools have increased substantially and intensified the competition within the school market. Given this development, what significance do non-economic values have for independent schools' institutional strategies?

This paper is concerned with the logic of values within the context of the upper-secondary school market in Sweden. In particular, we focus on the utilisation of non-economic values in what we call ‘idea-driven’ school organisations, that is, schools that position themselves through visions, ideas and values that contrast market-driven school corporate groups. Drawing on a Bourdieusian perspective, we consider the struggles of three independent upper secondary schools that, in different ways, position themselves through marketing non-economic values and market-driven school corporations. We discuss the variation of institutional strategies, with regard to profile, marketing, organisation form (foundation, nonprofit organisation), size, geographical location and student-group composition. In the first part of our analysis, we identify the commonalities within the discourse of the idea-driven schools. In other words, the constitution of their legacy and struggles for legitimacy. The second part of the analysis focuses on the different institutional trajectories of the three schools in the context of the upper-secondary school market. The

UPPSALA
UNIVERSITET

analysis shows that although they share some commonalities, they diverge regarding the ways they capitalize from non-economic values.

Our data consists of interviews with school leaders and board members at three different schools. The interviews were structured around subjects such as challenges, strategies, competition, ethos, culture and the profit ceiling related to marketisation. All subjects of the interviews are related to the struggles for positions on the upper-secondary school market. Furthermore, the data includes a document study on independent schools 1992-2021 with the main attention to idea-driven schools. The document study comprises newspaper articles, school informational documents, organisational documents and webpages. The combination of interviews and documents provides a broader analytical insight on how idea-driven schools struggle for their legitimacy.